

neobdelanosti kmetijskih zemljišč. Po podatkih ankete o proizvodnih potencialih kmetijstva v ljubljanskih občinah (dr. Matija Kovačič) so vzroki za neobdelanost Barja v neprimernosti zemljišč za strojno obdelavo (nosilnost, majhnost parcel) zaradi škode po divjadi, oddaljenosti zemljišča od gospodarstva, opustitve slabših zemljišč zaradi zaposlitve in drugi.

Z izvedbo hidromelioracij v tem srednjeročnem obdobju se usposablja moka zemljišča v dolinah in na Barju. Pri načrtovanju izvedbe hidromelioracij se usklajujejo interesi vseh uporabnikov prostora. Ob sami izvedbi pa se usposablja tudi zaraščajoče površine, primerne za kmetijsko proizvodnjo.

V srednjeročnem obdobju so izvedene naslednje hidromelioracije: Horjul A (100 ha), Horjul B (98 ha), Horjul C (126 ha), Dobravica (309 ha), Resnik (133 ha), Gmajnice (150 ha). V izdelavi je tehnična dokumentacija za hidromelioracijo Hauptmance in dolino Raščiče. Hidromelioracija Brezovica A je pred izvedbo.

Z rednim vzdrževanjem skupnih objektov in naprav na območju hidromelioracij in rednim vzdrževanjem osnovne odvodnje, se bodo usposobile v mokrih dolinah in na Barju zaraščajoče kmetijske površine, ki so primerne za kmetijsko proizvodnjo. V to se vlagajo znatna družbena in zasebna sredstva. Zato je potrebno dobro pretehtati odločitev o urbanizaciji najboljših kmetijskih zemljišč, kjer vlaganja v usposabljanje niso potrebna. Na območju občine je v dolgoročnem planu nasprotje med interesi kmetijstva in drugimi interesi na 291 ha (Ljubljana 751 ha). Potrebno bo opraviti nove aktivnosti in se odločiti za urbanizacijo najboljših zemljišč samo tam, kjer resnično niso možne druge rešitve.

ZAKLJUČKI IN UGOTOVITVE

Med pomembnejšimi cilji razvoja v dolgoročnem družbenem planu je tudi usposabljanje kmetijskih zemljišč z melioracijami. Po sprejemu zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo v letu 1982, sprejemu smernic razvoja urejanja kmetijskih zemljišč in melioracij v SR Sloveniji do leta 2000, in po sprejemu dolgoročnih in srednjeročnih planov, so bili dani pogoji in možnosti za urejanje kmetijskih zemljišč.

Kmetijska pospeševalna služba obeh kmetijskih združenj je opravila vrsto zahtevnih nalog na terenu in pri pripravi programov, da bi se realizirale z družbenim planom spejete naloge usposabljanja kmetijskih zemljišč tako v hribovitem kot v nižinskem svetu.

Družbena sredstva, ki se zagotavljajo kot sofinanciranje usposabljanja kmetijskih zemljišč (odbora za melioracije Zveze vodnih skupnosti, Kmetijske zemljiške skupnosti in SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe mesta Ljubljane) pomenijo vedno manjši delež stroškov potrebne investicije. Vsaj tretjino višji stroški kmetijske proizvodnje v hribovitem svetu, pri čemer sicer slabi ekonomičnost kmetijske proizvodnje, kmetu ne zagotavljajo dohodka, s katerim bi zmogel usposablja zemljišča.

Glede na nakazano problematiko, naraščajoče potrebe po hrani in izgubo za kmetijsko proizvodnjo znatno primernejših površin, ki jih jemlje urbanizacija; je potrebno znatno dvigniti družbeni prispevek za ohranjanje rodnosti kmetijskih zemljišč. Ko bodo le-ta zaraščena, bodo trajno izgubljena za pridelovanje hrane.

Zaraščajoča območja so predvsem v hribovitem svetu zelo slabo komunalno opremljena. Zato so se ta območja v preteklosti izseljevala in se še izseljujejo. Ostajajo ostareli. Zapiramo šole. Da ostanejo območja še poseljena in da se kmetijska zemljišča ne izgubijo trajno za proizvodnjo hrane, je potrebno čimprej vložiti dovolj družbenih sredstev za revitalizacijo hribovskih območij, enako kot za Kočevsko. Domača obrt sicer prinaša nekaj zaslužka, vendar premalo, da bi ostajal življenjski v teh krajih.

Strokovne institucije in pospeševalna služba na terenu bodo morale vložiti še več naporov za oživitve proizvodnje v krajih, kjer so zato naravne danosti. Brez systemske finančne družbene pomoči proizvodnji v hribovitem svetu, ne bodo realizirani cilji, sprejeti z družbenimi plani, izseljevanje mladih se bo nadaljevalo, še naprej se bo izgubljal proizvodni potencial za proizvodnjo hrane v hribovitem svetu zaradi zaraščanja, v nižinskem pa zaradi premalo premišljene urbanizacije.

PREDLOG PREDLAGATELJA

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič – Rudnik je Poročilo o izvajanju nekaterih določil zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč obravnaval na 156. seji dne 22. 11. 1989 in sklenil, da ga posreduje delegatom skupščine občine v obravnavo in sprejem.

IZVRŠNI SVET

POROČILO

o izvajanju nekaterih določil zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč

Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76) (v nadaljnjem besedilu zakon) ureja varstvo, gojitev, lov in uporabo divjadi ter urejanje in vzdrževanje lovišč z namenom, da se v okviru varstva narave ohranja ravnovesje divjadi in rastlinskega sveta v prostoru, kot enega temeljnih pogojev za ohranitev naravnega človekovega okolja in da se zagotovi poseben družbeni interes na področju lovstva. Na podlagi zakona so izdani podzakonski oziroma izvršilni predpisi, ki urejajo izvajanje posameznih določb zakona.

V poročilu se omejujemo le na izvajanje določil zakona, ki jih spremlja upravni organ. Strokovna vprašanja s področja lovstva spremljajo in obravnavajo zveze lovskih družin in Institut za gozdno in lesno gospodarstvo.

Upravni nadzor nad izvajanjem zakona opravlja lovski inšpektor Mestne uprave inšpekcijskih služb Skupščine mesta Ljubljane.

Na območju občine gospodarji z lovišči 15 lovskih družin, in sicer: Brdo, Brezovica, Dobrova, Horjul, Ig, Mokrc, Polhov Gradec, Rakitna, Rakovnik, Šentjošt, Škofljica, Tomišelj, Turjak, Velike Lašče in Vič. V njih je včlanjeno 805 lovcev. Površina lovišč je 59.112 ha, od tega je 48.486 ha lovnih površin. Lovišča so bila ustanovljena v letu 1954 z odločbami okrajnega ljudskega odbora in dana v upravljanje lovskim družinam. Pogodbe o upravljanju lovišč med skupščino občine in lovskimi družinami so bile v juniju 1980 usklajene z zakonom in sklenjeni so bili samoupravni sporazumi o dodelitvi lovišč v nadaljnje upravljanje. V samoupravnem sporazumu so določeni pogoji, ki jih mora izpolnjevati lovska družina za gospodarjenje z loviščem.

Zaradi skladnejšega razvoja gospodarjenja z divjadjo in zagotovitve družbenega vpliva na gospodarjenje z divjadjo so bila, upoštevajoč populacijske zahteve glavnih vrst divjadi in ekološke pogoje, oblikovana lovskogojitvena območja, ki so bila določena z odlokom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Lovske družine na območju občine se združujejo v Dolomitsko, Krimsko in Kočevsko lovskogojitveno območje.

V lovskogojitvenih območjih naj bi se usklajevali vsi interesi, tako z vidika pravic kot odgovornosti, pri varstvu in gojitvi divjadi. V vsakem lovskogojitvenem območju je bil sprejet v skladu s 33. členom zakona družbeni dogovor o določenih skupnih zadevah pri gospodarjenju z divjadjo in upravljanju lovišč.

V pripravo in sklepanje družbenih dogovorov so lovske organizacije vložile veliko truda. Udeleženske družbenih dogovorov lovskogojitvenih območij so lovske družine, krajevne skupnosti, občinski SIS za pospeševanje kmetijstva, občinske Kmetijske zemljiške skupnosti, SIS za gozdarstvo, kmetijske zadruge, LM Kmetijska proizvodnja, Gozdno gospodarstvo Ljubljana, ZKGP Kočevje, občinski štabi za teritorialno obrambo, Območna vodna skupnost Ljubljana – Sava, Ribiški družini Barje in Dolomiti ter skupščine občin območja.

Strokovne in organizacijske naloge pri izvajanju družbenih dogovorov opravljata Zvezi lovskih družin Ljubljana in Kočevje.

Lovskogojitvena območja so prostorski okvir za uresničevanje vsebine družbenih dogovorov in s tem odločilno pomembna za skladnejši razvoj gospodarjenja z divjadjo ter za zagotovitev družbenega vpliva na ohranitev in gojitev divjadi ter na ohranitev okolja.

S pogoji okolja usklajena številčnost divjadi je ena od temeljnih nalog uresničevanja določil družbenega dogovora.

Udeleženci družbenega dogovora so se dogovorili, da smotno in celovito izvajanje nalog na področju varstva, gojitve in lova divjadi upošteva tudi interese kmetijstva in gozdarstva. Navedeni dejavnosti pa morata v svojem delu upoštevati tudi varstvo okolja in divjadi.

Lovske organizacije so se obvezale, da bodo uravnale številčnost, starostno in spolno strukturo ter zastopanost posameznih vrst divjadi sorazmerno s pogoji okolja, in sicer glede na stopnjo škod od divjadi, izkoriščenosti rastlinstva s pašo in objedanjem od divjadi ter merljivimi pokazatelji stanja populacij divjadi (telesna teža, teža rogovja, stopnja prirasta in smrtnosti ter zdravstveno stanje divjadi). Ta določila morajo lovske družine upoštevati pri sestavi petletnih lovskogospodarskih načrtov in letnih načrtov gospodarjenja v lovišču, poleg teh določil pa tudi določila Samoupravnega sporazuma o enotnih gojitvenih smernicah in rajonizaciji divjadi v SR Sloveniji za obdobje 1986–1990. Vse lovske družine so sprejele enotne smernice za gojitev naslednje divjadi: jelenjad, srnjad, divji prašič, gams, mufon, damjek, svizec, gozdne kure in mala divjad. S tem so lovske družine dolžne spoštovati načela območne gojitve tako z vidika biotehniških ukrepov kot načrtovanja in izpopolnjevanja letnih načrtov po višini in sestavi odstrela.

Gozdnogospodarske organizacije so se obvezale: da bodo pri načrtovanju in izvajanju del upoštevale tudi potrebe divjadi z ohranjanjem ustreznega deleža za prehrano divjadi pomembnih grmovnih in drevesnih vrst, zasledujoč cilje gospodarjenja z naravnim gozdom; da bodo izvajale ustrezno mehanično in kemično zaščito mladih nasadov; da se bodo pri načrtovanju in izvajanju gozdnih prometnic in sečnje prilagajale potrebam divjadi.

O konkretnem izvajanju teh nalog so lovske družine in gozdna gospodarstva sklenili samoupravni sporazum, v katerem so opredeljene medsebojne pravice in obveznosti v zvezi z uporabljanjem zaščitnih sredstev ter preprečevanjem škode po divjadi in na divjadi.

Kmetijske organizacije in kmetijske zemljiške skupnosti so se obvezale, da bodo pri načrtovanju in izvajanju del, ki posredno ali neposredno vplivajo na naravno okolje, upoštevale tudi potrebe divjadi.

Kmetijska zemljiška skupnost in LM Kmetijska proizvodnja so lovskim družinam odstopile zemljišča za izvajanje biotehniških del in za izboljšanje življenjskih pogojev divjadi.

Skupščine občin so se z družbenim dogovorom obvezale, da bodo v prostorskem načrtovanju upoštevale interes ohranitve okolja ob upoštevanju načrtov in mnenj lovskih organizacij in da bodo sodelovale z lovske organizacijami in njihovimi asociacijami.

Krajevne skupnosti so prevzele obvezo, da si bodo prizadevale za celovito obravnavanje divjadi in njenega življenjskega prostora in sodelovale z lovske organizacijami za izvajanje zaščitnih ukrepov za zmanjšanje škode od divjadi in pri tem same in preko vaških skupnosti skrbele za smotno uporabo vseh zaščitnih sredstev in da bodo predlagale spremembo lovskogospodarskega načrta, če ne bodo uspeli z neposrednimi dogovori z lovske družino uskladiti stalež divjadi na število, ki ne povzroča znatne škode na kmetijskih in gozdnih kulturah.

Vodna skupnost Ljubljana – Sava je prevzela obvezo, da bo ohranjala vodne površine, ki so osnovni pogoj za obstoj in ohranitev vrste ptic.

Udeleženci družbenega dogovora so oblikovali koordinacijski odbor, ki spremlja izvajanje nalog, sprejetih z družbenim dogovorom (sprejemajo poročilo, dajejo pobude, nasvete in predloge za učinkovito uresničevanje). Funkcijo izvršilnega organa koordinacijskega odbora opravlja izvršilni odbor.

Zveza lovske družin je dolžna:

- zagotavljati uresničevanje načela enotnega obravnavanja divjadi z usklajevanjem lovskogospodarskih načrtov in letnih načrtov gospodarjenja lovske družin,
- sodelovati z občinskimi skupščinami v vseh vprašanih, ki jih ureja družbeni dogovor,
- pripraviti vzorce samoupravnega sporazuma, ki ureja medsebojne pravice in obveznosti krajevne skupnosti in lovske orga-

nizacije v zvezi z zaščito pred škodami od divjadi in

– vsaj enkrat letno pripraviti izčrpno poročilo o uresničevanju družbenega dogovora in ostalih samoupravnih aktov v zvezi z dogovorom.

Lahko ugotovimo, da v vseh letih ni bilo v Dolomitskem in v Krmskem lovskogojitvenem območju pripravljeno celovito poročilo o izvajanju vseh določil družbenega dogovora in poslano udeležencem dogovora v obravnavo. Dolomitsko lovsko gojitveno območje sklicuje dvakrat letno koordinacijski odbor, na katerem se usklajuje letni načrt gospodarjenja in se opravi pregled izpolnitve prejšnjega. Sej se udeležujejo delegati lovske družin, Gozdnega gospodarstva Ljubljana in posameznih občin.

Krajevne skupnosti, kot udeležence družbenega dogovora, niso vabljeni na seje koordinacijskega odbora, razen v Kočevskem LGO.

Za Krmsko lovskogojitveno območje občini ni bilo poslano nobeno poročilo o usklajevanju letnih gospodarskih načrtov in njihovi realizaciji. Na seje koordinacijskega odbora je vabljen delegat občine Grosuplje.

Redno pripravlja poročila o realizaciji gospodarjenja v loviščih Kočevsko lovskogojitveno območje.

Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih v zvezi z uporabo zaščitnih sredstev za preprečevanje škod od divjadi je imelo v letu 1984 sklenjenih 6 lovske družin. V letu 1989 nimata sklenjenega tega sporazuma še lovski družini Dobrova in Rakovnik.

Za vsako lovišče mora biti v skladu z 38. členom zakona izdelan lovskogospodarski načrt za petletno obdobje. To je načrt varstvenih, gojitvenih in tehničnih rešitev za optimalni način upravljanja lovišča in je sestavljen del prostorskega načrta. Lovskogospodarski načrt vsebuje opis stanja v lovišču, program razvoja gospodarjenja z divjadjo, z določitvijo vrst, oceno števila in strukture divjadi, upravljanje lovišča ter evidenco gospodarjenja.

Na podlagi potrjenega lovskogospodarskega načrta sestavi lovska družina letni načrt gospodarjenja z divjadjo. Načrt je obvezen za lovske družine, ki upravlja lovišče.

Zakon v 40. členu določa obvezno usklajevanje lovskogospodarskih načrtov, gozdnogospodarskih načrtov in načrtov o razvoju kmetijstva glede števila in strukture posameznih vrst divjadi, kar ne sme biti v nasprotju z že omenjenimi določili družbenega dogovora. V pripravi sedaj veljavnih lovskogospodarskih načrtov je upravni organ za kmetijstvo, gozdarstvo in preskrbo koncem leta 1984 opozoril vse lovske družine in kmetijske ter gozdarske organizacije na to obvezo in na pravočasni začetek priprave dokumenta. Izkazalo se je, da je za usklajevanje potrebno veliko časa in da se morajo lovske zveze, kot strokovne organizacije lovske družin, v dogovarjanju bolj angažirati s strokovnimi argumenti.

Sedaj veljavni lovskogospodarski načrti za obdobje 1986–1990 so bili skladno z določili zakona o gozdnih usklajevani v SIS za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Ljubljana in Kočevje. Konkretno predloge iz lovskogospodarskega načrta je usklajevala sama lovska družina z gozdnogospodarsko organizacijo. Po uskladitvi interesov je bilo posredovano skupno pozitivno mnenje SIS za gospodarstvo upravnemu organu.

V Kmetijski zemljiški skupnosti se pri sprejemanju sedanjih lovskogospodarskih načrtov niso usklajevali interesi kmetijstva in lovstva, kakor to določa tudi zakon o kmetijskih zemljiščih.

Skupščina občine je potrdila lovskogospodarske načrte na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti 11. marca 1986.

Glede na število vrst divjadi (46), ki stalno živi na območju občine, lahko rečemo, da so lovišča bogata. Število posameznih vrst divjadi je opredeljeno na 100 ha lovne površine. Z izvajanjem načrtovanega odstrela se lovske družine trudijo optimalno izkoristiti številčnost posamezne vrste divjadi, obenem pa tudi prilagoditi višini odstrela, opredeljenega z družbenim dogovorom v lovskogojitvenem območju in gojitvenih smernicah.

Izkoriščenost staleža bi bila lahko večja, če upoštevamo, da večina družin v preteklih letih ni dosledno izpolnjevala načrta odstrela. Z uskladitvijo staleža divjadi prehranski zmogljivosti okolja, upoštevajoč znosne škode v kmetijstvu in gozdarstvu, bi bila tudi telesna kondicija in zdravstveno stanje divjadi boljše in gospodarski izkupiček večji. Problematika škode, ki jo povzroča

divjad, je kljub vloženim naporom za njeno preprečevanje z ograjami, električnimi pastirji in raznimi odvračali, v nekaterih območjih še vedno prevelika.

Zaradi stalnih škod po divjadi (jelenjad, divji prašič, srnjad) se opušča ali zmanjšuje pridelovanje poljščin na njivah, ki so oddaljene od vasi. Po anketi, ki jo je komite za kmetijstvo, gozdarstvo in preskrbo opravil v krajevnih skupnostih v letu 1984 sejejo kmetje manj koruze, ajde, fižola, pšenice, ovs, ječmena, črne detelje in lucerne predvsem v Krajevnih skupnostih Velike Lašče, Rob, Pijava gorica, Golo – Zapotok, Podpeč – Preserje in Polhov Gradec. Podatki o škodah v kmetijstvu se ne zbirajo sistematično. Kmetje večinoma ne prijavljajo nastale škode po divjadi, ker odškodnine ne povrnejo pridelka.

Krajevne skupnosti bi se v skladu s sklenjenim samoupravnim sporazumom z lovsko družino morale bolj aktivno vključiti in vsaj enkrat v letu obravnavati skupaj z lovsko družino gospodarjenje v lovišču in tudi problematiko škod. V letu 1988 je Krajevna skupnost Rob po veliki škodi, ki so jo napravili divji prašiči na Krvavi peči in Sekirišču ter škodah tudi po drugi divjadi, na območju krajevne skupnosti, sklicala razgovor z lovci LD Mokrc. Dogovorili so se za ocenjevanje in povračilo škod in za letne razgovore glede skupnega izvajanja sprejetega samoupravnega sporazuma.

Višino škode sporazumno ocenita oškodovanec in cenilec lovске družine, ki gospodarja z loviščem. Skoraj vsi odškodninski zahtevki se uredijo med oškodovancem in lovsko družino. Prijavo z odškodninskim zahtevkom, zaradi nestrinjanja z ocenjeno škodo, je v tem srednjeročnem obdobju dalo 5 posameznikov. Krajevna skupnost Rob pa je dala zahtevek za imenovanje komisije, ki bi si ogledala škodo po divjih prašičih. Konkretno ocenitev je napravila Lovska družina Mokrc in posamezni lastniki zemljišč. Zaradi slabšanja življenjskih pogojev divjadi vsled umiranja gozdov je problem škod od divjadi na gozdnih površinah čedalje bolj pereč. Često so povzročile neustrezno locirane lovske naprave in objekti prekomerne koncentracije posameznih vrst divjadi na določenih površinah. Zato je treba pri izdelavi lovskogospodarskih načrtov in gozdnogospodarskih načrtov natančno opredeliti in označiti tudi na kartah lokacijo prednostnih površin za divjad (grmišča, rastišča divjega petelina, pasišča, zimovališča in drugo). Gozdarske organizacije morajo ob pogodovanju zasadi rastišča primerne plodnosne vrste dreva.

Gozdarska organizacija je ugotovila stopnjo obremenjenosti gozdnih površin z uporabo enotne metodologije spremljanja izkoriščenosti naravnega okolja po kontrolni metodi s sistemom kontrolnih ploskev v Krimskem lovskogojitvenem območju. Ugotovljeno je, da je poprečna poškodovanost naravnega mladja do višine 130 cm 33%. Mladi iglavci niso ogroženi, objedenost listavcev je od 30–70% glede na drevesno vrsto. V posameznih gozdnogospodarskih enotah je poprečna poškodovanost naslednja: Ig 30%, Mokrc 23%, Rakitna 26%, Preserje 40% in Turjak 32%. V strnjem gozdu Krima in Mokrc je škoda večja. Na območju, kjer so med gozdnimi tudi kmetijske površine, je poškodovanost naravnega mladja manjša.

Glede na obseg škode od rastlinojede divjadi v gozdu je treba uskladiti številčnost in strukturo te divjadi na mero, ki jo gozd zagotovo bez škode prenese, da se gozd čimprej opomore in s tem zagotovi tudi divjadi trajen obstoj.

Vsakoletno ugotavljanje številčnosti in strukture lovne divjadi ob koncu marca, ki ga lovske družine za svoje lovišče prikažejo v statističnem obrazcu LOV-11, lahko ocenimo kot rutino. Številke se iz leta v leto prepisujejo, ne glede na višino odstrela in druge izgube. Iz istega vira je razvidno tudi doseganje načrtovanega odstrela v lovišču. Iz podatkov o realizaciji načrtovanega odstrela jelenjadi v prejšnjem srednjeročnem obdobju in v tem srednjeročnem obdobju v Krimskem lovskogojitvenem območju (lovišča LD Ig, Tomišelj, Rakitna) je razvidno, da le – ta vsa leta ni dosežen. Zato so škode po jelenjadi razumljive. Težje pa je razumljivo stališče, da je v okviru Krimskega lovskogojitvenega območja, ki sega od Borovnice do Stične, ta plan realiziran in se zato smatra za realiziranega tudi v omenjenih loviščih. Po podatkih Gozdnega gospodarstva pa je objedenost naravnega mladja (do 1,30 m višine) v lovišču LD Borovnica tudi 86%, kar povsem onemogoča naravno obnovo gozda.

Tudi na kmetijskih površinah je potrebno uskladiti interese in

doseči pogoje za izvajanje tako kmetijstva kot lovstva. V tem srednjeročnem obdobju, ko se je začelo z intenzivnejšim usposabljanjem kmetijskih zemljišč na Barju in v zamočvirjenih dolinah, se že v predlokacijskem postopku za pripravo hidromelioracije povabi lovce in ribiče, ki gospodarijo na območju ter Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Ljubljana, da se uskladijo stališča. Usklajena stališča vseh udeleženih strok se vnesejo v projekte. Ob tem lahko ugotovimo, da je možno usklajevati le resnično strokovno utemeljena stališča, ne pa splošna stališča, ki največkrat želijo ohraniti skrajno ekstenzivno rabo kmetijskih zemljišč.

Obseg lovskega turizma v zadnjih petih letih stagnira. Prihodek iz te dejavnosti je ustvarjen večinoma z odstrelom srnjadi in male divjadi in to v 8 lovskih družinah od 15. Na krimskem območju predstavlja določeno oviro za izvajanje lovskega turizma odlok o prepovedi gibanja tujcev na tem območju. Tako je odstrel jelenov in divjih prašičev tujim lovskim gostom praktično onemogočen. Kljub temu menimo, da bi družine lahko ustvarile večji devizni prihodek z nekoliko več volje in pripravljenosti.

UGOTOVITVE, PRIPOROČILA IN SKLEPI

Iz spremljanja izvajanja zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč ugotavljamo, da se zakon v pretežni meri izvaja. Ne moremo pa dobro oceniti izvajanje družbenega dogovora o določenih skupnih zadevah pri gospodarjenju z divjadjo in upravljanjem lovišč v lovskogojitvenih območjih.

Skupščina občine je ena od udeleženk družbenega dogovora v Dolomitskem, Krimskem in Kočevskem lovskogojitvenem območju. Glede na neizvajanje vrste določb družbenega dogovora, je potrebno, da opozori zvezi lovskih družin, ki opravljata strokovne in organizacijske naloge v zvezi z izvajanjem družbenega dogovora, da pripravita celovito poročilo o izvajanju tega dogovora in ga predložita v obravnavo udeleženkam.

V tem srednjeročnem obdobju so opravljeni prvi napor pri usklajevanju interesa uporabnikov v prostoru. Ob samem usklajevanju ob posegih v prostor je potrebna večja strokovna angažiranost območnih lovskih zvez in to s konkretnimi, strokovno utemeljenimi in realnimi predlogi. Sedanji način posplošenih predlogov, ki jih kot skupno mnenje v imenu lovskih družin pripravi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Ljubljana ni primerna rešitev in zahteva dodatne dogovore.

S spremembo Ustave SR Slovenije in ustavnim zakonom naj se ukinejo samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo in Kmetijske zemljiške skupnosti. Po veljavni zakonodaji se v obeh skupnostih usklajujejo interesi lovstva, gozdarstva in kmetijstva. V letu 1990 bo potrebno opraviti usklajevanje lovskogospodarskih načrtov za obdobje 1991–1995. Zato je potrebno čimprej pripraviti spremembe zakonov in družbenih dogovorov lovskogojitvenih območij, da se ne izniči uvedeni način usklajevanja interesov vseh uporabnikov prostora.

Številčnost divjadi ni mogoče točno ugotoviti in če bi jo točno ugotovili, to ničesar ne pove o odnosu tega števila divjadi do okolja. Zato mora strokovno gospodarjenje z divjadjo, še zlasti njeno usklajevanje z dejanskimi zmogljivostmi okolja, izhajati iz zanesljivejših strokovnih podlag. Vsakoletne analize sistematično zbranih podatkov o telesni teži divjadi, zdravstvenem stanju, stopnji poginov in drugih merljivih bioindikatorjev divjadi, ter analize poškodovanosti rastlin na metodično zbranih kontrolnih ploskvah v gozdu in na polju, bi pokazale dosedanje uspešnost usklajevanja v okolju in bile realnejša osnova načrtovanju. Odstrel ne bi smel biti načrtovan več let naprej, ampak vsako leto, glede na stanje divjadi in škode v okolju. Iz večletnih podatkov analiz bi ugotavljali, kako delujejo sprejeti gojitveni ukrepi.

V naporih za usklajitev številčnosti rastlinojede divjadi z zmogljivostmi okolja, je potrebno učinkovito zavarovati obstoj in širjenje mesojede divjadi, ki s svojim delovanjem učinkovito usklajuje populacijo rastlinojedcev z viri njihove prehrane. Tudi usklajena številčnost rastlinojede divjadi in gozda pa ne bo mogla preprečiti umiranja gozdov. Spoznati je treba nujnost in najti učinkovite načine za popolno nevtralizacijo virov onesnaževanja, v kar se morajo s svojim delom vključiti tudi upravni organi.

Območnim zvezam lovskih družin predlagamo, da se: – čimprej angažirajo za strokovno pripravo in pomoč lovskim družinam za pripravo lovskogospodarskih načrtov za obdobje

1991–1995 in opravijo strokovno recenzijo teh načrtov ter se aktivno vključijo v usklajevanje z gozdarstvom in kmetijstvom.

– izdelajo strokovna navodila za preprečevanje škod od divjadi v kmetijstvu in uporabo zaščitnih sredstev.

– izdelajo in objavijo metodologijo ocenjevanja škod od divjadi v kmetijstvu in jo dostavijo vsem krajevnim skupnostim in kmetijskim organizacijam.

– zakonsko določi in verificira metodologija za ocenjevanje primerne števila in strukture divjadi glede na biološko ravnotežje v okolju, v katerem ta živi.

Izvršni svet skupščine občine zahteva, da območne zveze lovskih družin ocenijo delovanje posameznih lovskih družin ter poročilo posredujejo izvršnemu svetu in skupščini v obravnavo.

PREDLOG PREDLAGATELJA

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič – Rudnik je osnutek odloka o določitvi pavšalnega zneska za vzdrževanje skupnih objektov in naprav na melioracijskem območju Resnik v letu 1990 obravnaval na 155. seji dne 15. 11. 1989 in sklenil, da ga posreduje delegatom skupščine občine v obravnavo in sprejem s predlogom, da ga, če ne bo bistvenih pripomb na osnutek, prekalificirajo v predlog.

IZVRŠNI SVET

OSNUTEK

Na podlagi 114. člena zakona o kmetijskih zemljiščih – prečiščeno besedilo (Uradni list SRS, št. 17/86) in 3. člena odloka o zagotavljanju sredstev za kritje stroškov pri vzdrževanju skupnih objektov in naprav na melioracijskem območju občine Ljubljana Vič–Rudnik (Uradni list SRS, št. 38/87) in 79. člena statuta občine Ljubljana Vič–Rudnik (Uradni list SRS, št. 13/86), je skupščina občine na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne ....., sprejela

ODLOK

o določitvi pavšalnega zneska za vzdrževanje skupnih objektov in naprav na melioracijskem območju Resnik v letu 1990

1. člen

Lastniki in uporabniki kmetijskega zemljišča v melioracijskem območju Resnik zagotavljajo sredstva za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah v letu 1990 po programu Kmetijske zemljiške skupnosti in sicer v pavšalnem znesku 2.370.000 din na ha kmetijskega zemljišča na dan 7. 11. 1989.*

2. člen

Skupščina občine Ljubljana Vič–Rudnik pooblašča izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič–Rudnik za valorizacijo pavšalnega zneska na podlagi statistično ugotovljenih indeksov porasta cen na drobno.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije in se uporablja od 1. 1. 1990 dalje.

Številka: 355–40/89

Datum:

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
OBČINE LJUBLJANA VIČ–RUDNIK
Peter Vrhunc, dipl. soc.

* Znesek iz 1. člena bo do objave odloka v Uradnem listu valoriziran na dan 1. 1. 1990 na podlagi statistično ugotovljenih indeksov porasta cen na drobno.

OBRAZLOŽITEV

PРАВNA PODLAGA ZA SPREJEM ODLOKA

Na podlagi določil 114. člena zakona o kmetijskih zemljiščih – prečiščeno besedilo (Uradni list SRS, št. 17/86), 3. člena odloka o zagotavljanju sredstev za kritje stroškov pri vzdrževanju skupnih objektov in naprav na melioracijskem območju občine (Uradni list SRS, št. 38/87) in 79. člena statuta občine Ljubljana Vič–Rudnik (Uradni list SRS, št. 13/86), je potrebno izdati odlok, s katerim se določi letni pavšalni znesek na 1 ha kmetijskega zemljišča na posameznem melioracijskem območju, upoštevajoč ovrednoten program potrebnih vzdrževalnih del pri vzdrževanju skupnih objektov in naprav na melioracijskem območju za tekoče leto.